

Latvijas sīkdzīvnieku audzētāju biedrība

“TRUSIS UN CITI”

Reģ. Nr. 40008010261

“Podziņas”, Kadaga. Ādažu nov., LV-2164

e-pasts: dacekaula@inbox.lv

Rīgā,

2025.gada 3.martā

Lauku atbalsta dienests

Pārskats par Audzēšanas programmas truškopībā izpildi 2022.; 2023.; 2024. gados.

No 2022.gada līdz 2024. gadam LSAB “Trusis un citi” šķirnes trušu snieguma pārbaudi veikušas 10 saimniecības. Katra snieguma pārbaudes saimniecība ir izstrādājusi izkopšanas plānu un cenšas to izpildīt.

Biedrībā ir sertificēts pārraugis- vērtētājs turškopībā – Dace Kaula, kuras uzdevums ir pārraudzīt un veicināt “Audzēšanas programmas truškopībā” izpildi, veicot pārraudzības darbu šķirnes trušu audzēšanas saimniecībās. Katru gadu tiek veikta trušu vērtēšana, lai nokomplektētu pamatganāmpulka sastāvu.

Pārraudzības rezultāti snieguma pārbaudes saimniecībās

Saimniecības nosaukums			LV071			
šķirne	vidēji metienā dzimuši trusēni	Vidēji 2 mēn. vecumā šķirti trusēni	Trusēnu saglabāšana %	Dzīvmasa 2 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 3 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 4 mēn. vecumā (kg)
2022						
TĪRINGA	6,60	6,20	95	1,10	1,55	2,10
BURGUNDA	5,80	5,40	93	1,50	2,40	3,00
2023						
TĪRINGA	6,20	6,00	96,7	1,10	1,50	2,00
BURGUNDA	5,50	5,40	98	1,50	2,50	3,00
2024						
TĪRINGA	6,00	5,80	96,6	1,10	1,50	2,15
BURGUNDA	5,80	5,60	96,5	1,40	2,20	2,90
KALIFORNIJA	5,60	5,50	98	1,30	2,20	2,50

Saimniecības nosaukums			LV021			
šķirne	vidēji metienā dzimuši trusēni	Vidēji 2 mēn. vecumā šķirti trusēni	Trusēnu saglabāšana %	Dzīvmasa 2 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 3 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 4 mēn. vecumā (kg)
2022						
Kastor rex	4,87	4,5	92,4	0,95	1,47	1,95
2023						
Kastor rex	6,1	6	98,36	0,95	1,47	1,95
2024						
Kastor rex	4	3,9	97,5	0,98	1,5	1,98

Saimniecības nosaukums			LV016			
šķirne	vidēji metienā dzimuši trusēni	Vidēji 2 mēn. vecumā šķirti trusēni	Trusēnu saglabāšana %	Dzīvmasa 2 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 3 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 4 mēn. vecumā (kg)
2023						
LIELĀ ŠINŠILA	6,6	6,5	98,5	1,9	3,25	4,25
2024						
LIELĀ ŠIŠILA	10	9	90	1,6	2,6	3,7

Saimniecības nosaukums			LV027			
šķirne	vidēji metienā dzimuši trusēni	Vidēji 2 mēn. vecumā šķirti trusēni	Trusēnu saglabāšana %	Dzīvmasa 2 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 3 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 4 mēn. vecumā (kg)
2022						
LIEL MARDERS	5	5	100	1,4	2,3	2,8
KALIFORNIJA	4,8	4,8	100	1,3	2,2	2,8
LIELAIS GAIŠAIS SUDRABOTAIS	5,8	5,2	94	1,2	2,1	2,7
BURGUNDA	5,7	5,7	100	1,2	2,1	2,9
TĪRINGA	4,6	4,3	97	1,2	1,5	2
2023						
LIEL MARDERS	5,1	5	98	1,4	2,2	2,9
KALIFORNIJA	4,7	4,6	97,8	1,35	2,2	2,9
LIELAIS GAIŠAIS SUDRABOTAIS	5,70	5,6	98	1,2	2,1	2,6
BURGUNDA	5,8	5,7	98	1,2	2,2	2,9
TĪRINGA	4,8	4,5	97,8	1,2	1,45	2,1

Saimniecības nosaukums			LV026			
šķirne	vidēji metienā dzimuši trusēni	Vidēji 2 mēn. vecumā šķirti trusēni	Trusēnu saglabāšana %	Dzīvmasa 2 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 3 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 4 mēn. vecumā (kg)
2022						
AUNTRUSIS	6	5,6	93,7	1,5	2,4	3,4
BURGUNDA	6,3	5,9	93	1,3	2,1	2,9
2023						
AUNTRUSIS	5,4	4,9	90,7	1,4	2,3	3,3
BURGUNDAS	5,8	5,5	94,8	1,2	2	2,65
2024						
AUNTRUSIS	5,7	5,5	96	1,55	2,51	3,5
BURGUNDAS	6	5,7	95	1,4	2,28	2,8

Saimniecības nosaukums			LV031			
šķirne	vidēji metienā dzimuši trusēni	Vidēji 2 mēn. vecumā šķirti trusēni	Trusēnu saglabāšana %	Dzīvmasa 2 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 3 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 4 mēn. vecumā (kg)
2022						
KALIFORNIJA	4,4	4	90,9	1,30	2,2	2,7
BURGUNDA	5,6	4,3	76,8	1,4	2,2	2,9
2023						
KALIFORNIJA	5,6	4,8	85,7	1,3	2,2	2,7
BURGUNDA	6	4,8	80	1,4	2,2	2,9
2024						
KALIFORNIJA	5,6	4,3	76,8	1,3	2,2	2,7
BURGUNDA	4,5	1,5	33	1,4	2,2	2,8

Saimniecības nosaukums			LV010			
šķirne	vidēji metienā dzimuši trusēni	Vidēji 2 mēn. vecumā šķirti trusēni	Trusēnu saglabāšana %	Dzīvmasa 2 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 3 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 4 mēn. vecumā (kg)
2022						
KALIFORNIJA	5,9	5,5	93,2	1,6	2,5	3,2
2023						
KALIFORNIJA	5,4	4,6	85,2	1,4	2,4	3,2

Saimniecības nosaukums			LV029			
šķirne	vidēji metienā dzimuši trusēni	Vidēji 2 mēn. vecumā šķirti trusēni	Trusēnu saglabāšana %	Dzīvmasa 2 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 3 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 4 mēn. vecumā (kg)
2022						
LIELĀ ŠIŠILA	5,7	5,6	98,2	1,35	2,2	2,8
ŠAMPAŅAS SUDRABOTAIS	6	5,9	98,3	1,3	2,5	2,7
LIELAIS MARDERS	6,5	6,4	98	1,3	2,3	3
2023						
LIELĀ ŠIŠILA	5,5	5,5	100	1,3	2,3	2,8
ŠAMPAŅAS SUDRABOTAIS	5,7	5,6	98,2	1,3	2,4	2,65
LIELAIS MARDERS	6,5	5,5	84,6	1,3	2,2	3,1

Saimniecības nosaukums			LV042			
šķirne	vidēji metienā dzimuši trusēni	Vidēji 2 mēn. vecumā šķirti trusēni	Trusēnu saglabāšana %	Dzīvmasa 2 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 3 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 4 mēn. vecumā (kg)
2022						
TĪRINGA	6,5	6	92,3	1	1,5	2
2023						
BURGUNDA	5,7	5,5	96,5	1,4	2,2	2,9

Saimniecības nosaukums			LV034			
šķirne	vidēji metienā dzimuši trusēni	Vidēji 2 mēn. vecumā šķirti trusēni	Trusēnu saglabāšana %	Dzīvmasa 2 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 3 mēn. vecumā (kg)	Dzīvmasa 4 mēn. vecumā (kg)
2022						
Jaunzēlandes baltais	7,4	6,1	78,69	1,44	2,22	3,1
2023						
Jaunzēlandes baltais	7,2	6	80	1,42	2,24	3,4
2024						
Jaunzēlandes baltais	7,3	5,8	74,14	1,32	2,1	3,1

1. Populārākās šķirnes

Analizējot datus no vairākām saimniecībām, var secināt, ka populārākās trušu šķirnes ir:

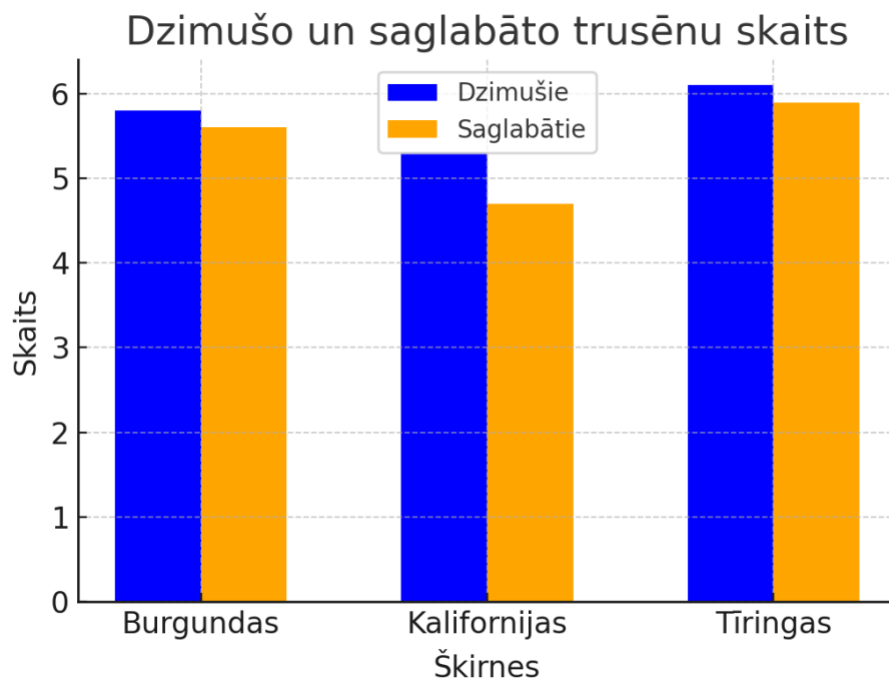
- Burgundas (Bu) – sastopama 5 dažādās saimniecībās.
- Kalifornijas (Kal) – iekļauta 4 dažādās saimniecībās.
- Tīringa (T) – sastopama 2 dažādās saimniecībās.
- Lielā šinšilla (LŠ) – sastopama 2 saimniecībās.
- Kastor Rex (KRex) – sastopama 1 saimniecībā, bet ar augstu saglabāšanas procentu.

Šīs šķirnes tiek audzētas visbiežāk, iespējams, to labās pielāgošanās spējas un ekonomiskā izdevīguma dēļ.

2. Dzimušo un saglabāto trusēnu analīze

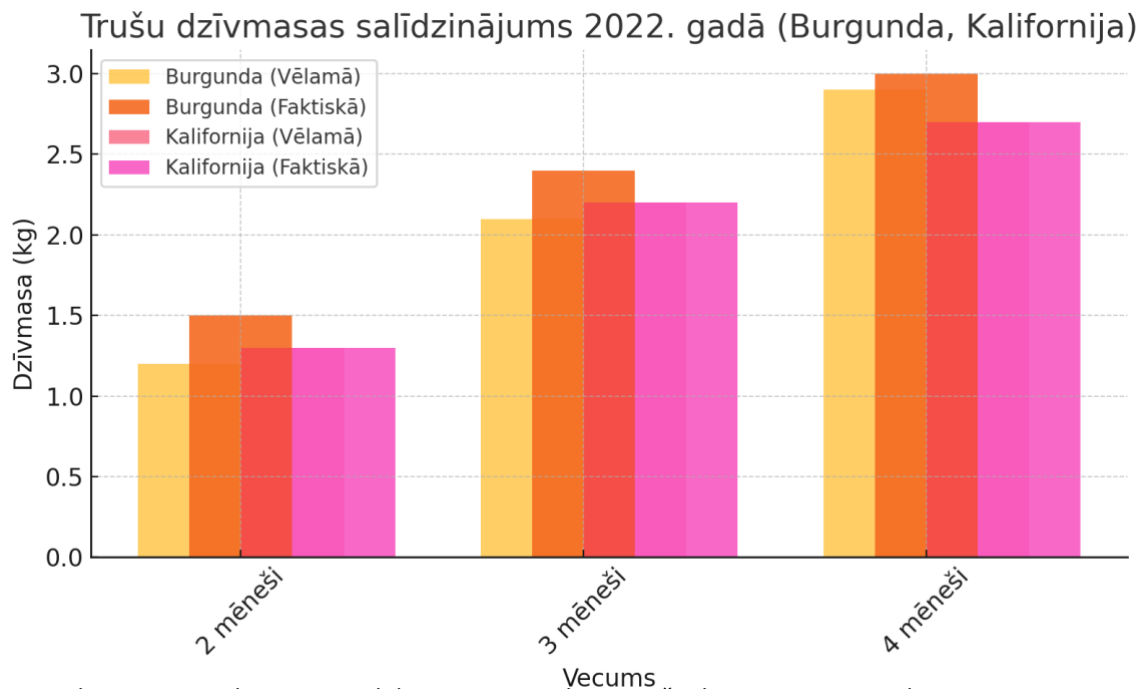
Aplūkojot vidējo dzimušo trusēnu skaitu metienā un to saglabāšanas procentu, redzams:

- Burgundas šķirnei vidēji dzimst 5,6–6,3 truši metienā, saglabāšanas rādītājs svārstās no 93% līdz 98%.
- Kalifornijas šķirnei dzimst 4,4–5,9 truši metienā, saglabāšanas procenti ir 76,8%–100%.
- Tīringas šķirnei ir viens no augstākajiem saglabāšanas procentiem (līdz pat 97%).

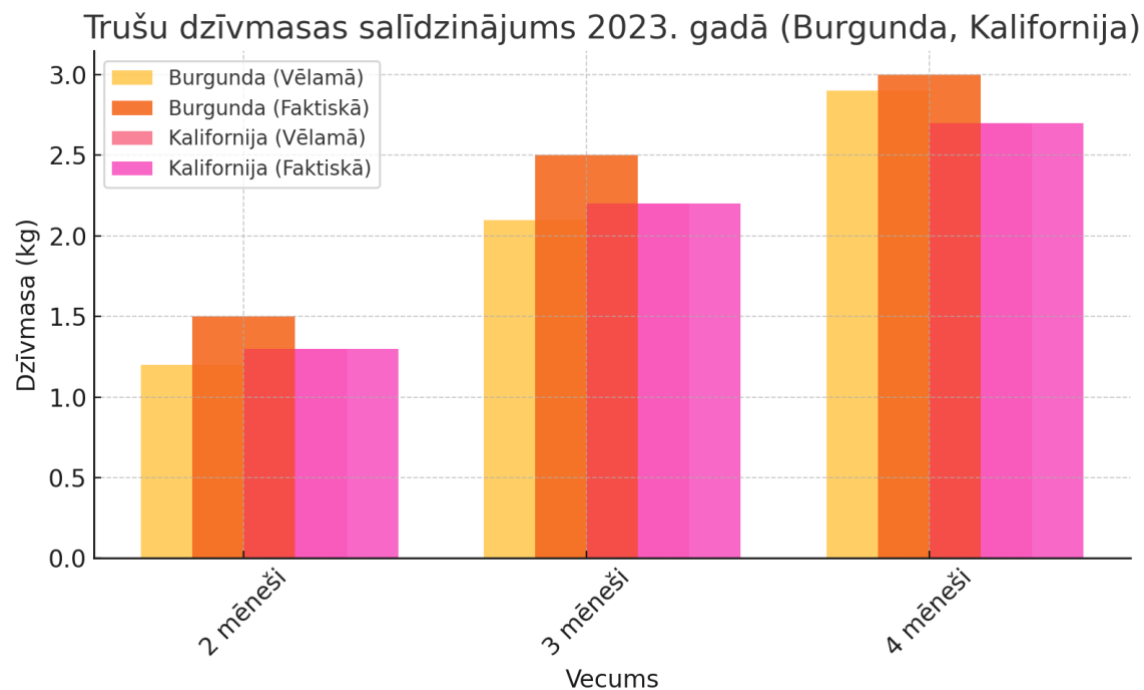

Attēls 1: Dzimušo un saglabāto trusēnu skaits dažādās šķirnēs.

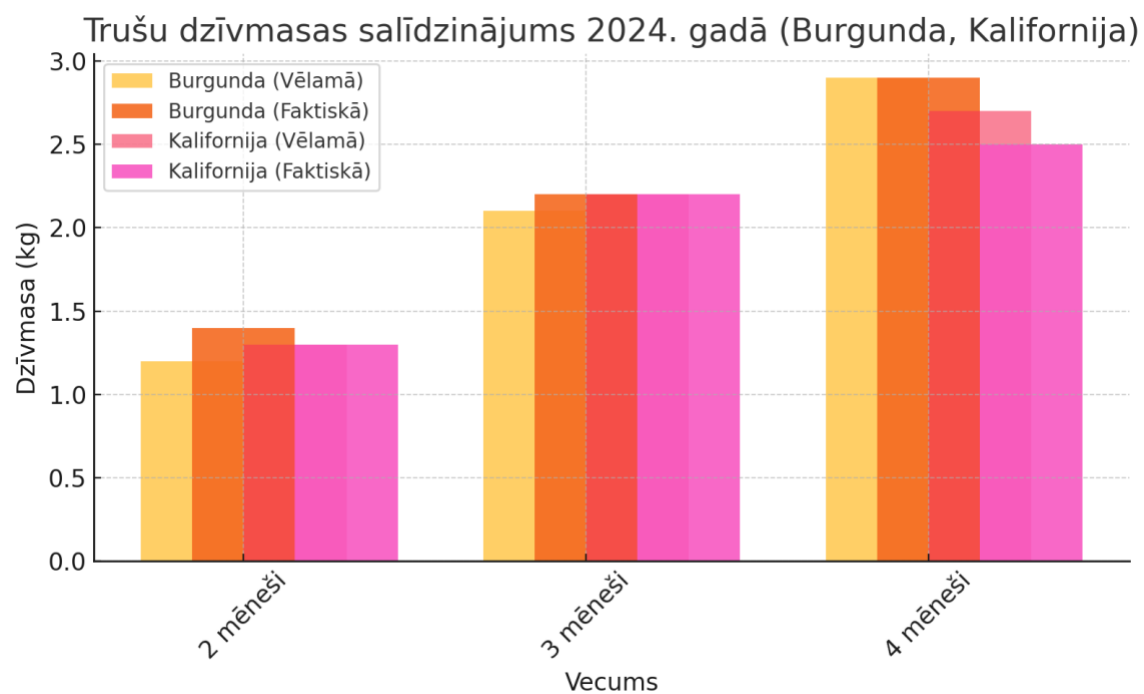
3. Trusēnu dzīvmasas salīdzinājums ar vēlamo trušu dzīvmasu

Attēls 2: Trusēnu dzīvmasas salīdzinājums ar vēlamo truša dzīvmasu 2022.gadā

Attēls 3: Trusēnu dzīvmasas salīdzinājums ar vēlamo truša dzīvmasu 2023.gadā

Attēls 4: Trusēnu dzīvmasas salīdzinājums ar vēlamo truša dzīvmasu 2024.gadā

- **2022. gads:** Burgundas trušiem faktiskā dzīvmasa 2. un 3. mēnesī bija augstāka par vēlamo standartu, savukārt 4. mēnesī tā praktiski atbilda vēlamajai. Kalifornijas trušiem faktiskā dzīvmasa bija tuvu vēlamajai vai nedaudz zem tās.
- **2023. gads:** Novērojama līdzīga tendence – Burgundas trušiem dzīvmasa 2. un 3. mēnesī bija virs standarta, bet 4. mēnesī gandrīz atbilda vēlamajam rādītājam. Kalifornijas trušu faktiskā dzīvmasa saglabājās nedaudz zem vēlamās.
- **2024. gads:** Burgundas trušu faktiskā dzīvmasa bija tuvāka vēlamajam rādītājam visos vecuma posmos, tomēr 4. mēnesī tā bija mazliet zemāka. Kalifornijas trušu dzīvmasa 2. un 3. mēnesī atbilda vēlamajai, bet 4. mēnesī bija mazliet zemāka.

Aplūkojot visus pieejamos datus par dažādām trušu šķirnēm, var izdarīt vairākus secinājumus:

- **Ražīgākās šķirnes:** Burgundas un Kalifornijas truši izceļas ar augstu produktivitāti un labu dzīvmasu, taču arī citas šķirnes, piemēram, Lielā šinšilla un Jaunzēlandes baltais, uzrāda labus rezultātus.
- **Saglabāšanas rādītāji:** Kastor Rex truši, lai gan sastopami mazākās saimniecībās, uzrāda vienus no augstākajiem saglabāšanas procentiem (līdz pat 98%).
- **Augšanas dinamika:** Tīringas truši demonstrē vienmērīgu augšanu un stabilu dzīvmasu, savukārt Lielā šinšilla atsevišķās saimniecībās uzrāda lielāku dzīvmasas pieaugumu nekā vidēji paredzēts.

Vispārīgi runājot, trušu augšanas rādītāji un saglabāšanas procenti norāda uz to, ka audzētāji efektīvi pielāgo barošanu un apstākļus, tomēr dažās saimniecībās būtu nepieciešama precīzāka kontrole, lai nodrošinātu vienmērīgāku izaugsmi un optimālu dzīvmasu līdz 4. mēnesim.

Ciltsdarba datu uzskaitē no 2016. gada janvāra tiek izmantota datorprogramma “Šķirnestrusis2”.

Latvijas Sīkdzīvnieku audzētāju biedrības “Trusis un citi” ciltsdarba speciāliste

Dace Kaula